

Ett amerikanskt justitiemord

Runt om i världen höjs nu kravet på att René González, Gerardo Hernández, Antonio Guerrero, Ramón Labañino och Fernando González ska frigges. De fem kubanerna avtjänar i fem olika fängelser i USA långa straff, dömda för spioneri.

Det spioneri de har dömts för handlar inte om spioneri mot USA. De är dömda för att ha infiltrerat och skaffat informationer om exilkubanska högerextremistiska organisationer. Deras uppdrag var att förhindra och neutralisera dessa organisationers sabotage- och terrorverksamhet.

Sabotage och terroraktioner från högerkubanska grupper, baserade i främst Miami i Florida, har riktats mot Kuba alltsedan det folkliga revolutionära maktövertagandet 1959. Ofta har USA:s regeringar tolererat de kontrarevolutionära organisationernas terrorism - som regel har administrationen direkt eller indirekt uppmuntrat och understött den väpnade aggressionen mot Kuba. Det mest spektakulära exemplet på Vita Husets och CIA:s aktiva deltagande var förstås det regelrätta invasionsförsöket vid Grisbukten 1961.

Washingtons strävan att krossa den kubanska revolutionen har också stått fast genom årtiondena, något som tagit sig uttryck i en krigföring på flera fronter: politiskt, diplomatiskt, propagandistiskt, kulturellt, ekonomiskt och militärt.

Antalet direkta offer för denna aldrig avbrutna terrorism mot Kuba uppgår nu till 3 478 döda och 2 099 skadade. Kubanska myndigheter uppskattar att det säkerhetsarbete som de nu fängslade fem kubanerna utförde under 90-talet bidrog till att omintetgöra 170 terrorangrepp och sabotage mot Kuba.

Under detta årtionde skärpte också Clintonadministrationen den ekonomiska blockaden. Målet var att radera ut den kubanska revolutionen så som tidigare Nicaraguas sandinisters försök att bygga ett rättvisare samhälle utom imperiets kontroll maldes ner genom en kombination av mördande terroristisk utnötning, ekonomisk strypning och massivt politiskt och finansiellt stöd till den inhemska borgerliga kontrarevolutionens politiska sammanslutningar och medier.

Ändå bedömde kubanerna det mot slutet av 90-talet som möjligt att nå en uppgörelse med Clintons USA om att samfällt motverka den rent terroristiska aktiviteten som högergrupperna i Miami ägnade sig åt. Den 17 juni 1998 hölls därför ett möte i Havanna mellan kubanska regeringsföreträdare och FBI, den federala polisen i USA. Vid mötet överlämnade kubanerna en omfattande dokumentation rörande terroristisk aktivitet som planerades från Miami. FBI tackade och tog emot och reste hem.

Mindre än tre månader senare, natten mellan den 11 och 12 september, arresterade FBI dem som genom sin underrättelseverksamhet införskaffat informationen. De fem kubanerna slängdes omedelbart i isoleringsceller, där de kom att få tillbringa de kommande 17 månaderna; ett förfarande som syftade till att bryta ner dem psykiskt och försvåra förberedelse av försvar.

Avskurna från möjligheter till kommunikation med omvärlden nekades tre av dem också varje förbindelse med anhöriga. En av de två "privilegierade" fick genom ett fönster i häktesbyggnaden vid ett tillfälle betrakta sina döttrar. De offentliga försvararna, vars respekt de fem kubanerna vann genom sin övertygelse och principfasthet, kämpade energiskt för att den hårda isoleringen, som allvarligt drabbade deras arbete med försvaret, skulle brytas.

Men det skulle dröja till den 3 februari 2000 innan de fem släpptes ut ur "hålen", som var den gängse beteckningen på isoleringscellerna. De var då, trots den utdragna tortyrliknande behandlingen, moraliskt obrutna och fortfarande beslutsamma att försvara det rättfärdiga i sitt underrättelsearbete.

Ett tecken på att arresteringarna i septembernatten 1998 skulle bli upptakten till en process av synnerligen aggressivt politiskt slag var att redan på morgonen

underrättades de två kongressledamöterna från Florida LLeana Ros-Lehtinen och Lincoln Diaz Balart om gripandena. Dessa två saknar i kongressen formell anknytning till frågor rörande säkerhet eller underrättelseverksamhet. Men de är exilkubaner på högerflygeln och de har dessutom visat förståelse för terrorister av värsta slag. Detta kvalificerade just dem, bland Floridas 25 kongressledamöter, till omedelbar information om gripandena.

Diaz Balart har i dagarna uppmärksamats därför att han i en TV-intervju föreslagit att Fidel Castro bör mördas på samma sätt som Israel mördat Hamas-ledare. Han har också nyligen föranlett demonstrationer och reaktioner i Colombias parlament, där ledamöter kraftfullt protesterat mot att Diaz Balart, trots sitt samröre med högerterrorismen, dekoreras av den colombianska regeringen.

De fem kubanerna var alltså anklagade för spioneri. De hade försett Kuba med information, och de hade inte varit formellt registrerade som agenter för den kubanska staten. I maj 1999, efter åtta månader i isolering, utökades anklagelsen mot Gerardo Hernández till att också gälla "deltagande i konspiration för att begå mord". Bakgrunden var nedskjutningen av två flygplan i kubanskt luftrum den 24 februari 1996. Planen flögs av medlemmar i den kontrarevolutionära organisationen Hermanos al Rescate, och de fyra i besättningarna omkom vid nedskjutningen.

Många provocerande överflygningar hade tidigare förekommit. Flygplan från Florida har också tidigare använts för fällning av brandbomber, leveranser av vapen till infiltrerade terroristgrupper och biologisk och kemisk krigföring.

I januari 1996 framförde Kuba starka varningar till USA. Kontrarevolutionära organisationers inflygningar skulle fortsättningsvis under inga omständigheter tolereras, och Kuba uppmanade USA att inte se mellan fingrarna eller uppmuntra sådan aktivitet. Bland annat mottog amiral Carrol i den nordamerikanska flottan en sådan varning i samband med ett besök i Havanna.

Planen som flög in den 24 februari varnades också och uppmanades av kubanskt jaktflyg att vända om. Ett av planen, i vilket ledaren för aktionen befann sig, höll sig utanför kubanskt luftrum, medan två andra plan uppenbarligen hade order om att fortsätta in över Kuba. Dessa två plan, som avfärdade uppmaningarna att vända, sköts ner, och besättningarna omkom.

Kubanska myndigheter har med emfas hävdatt att för det första skedde nedskjutningarna helt i enlighet med internationell lag, och för det andra att Gerardo Hernández inte hade något med dem att göra.

Gerardo Hernández förklarade inför domstolen den 12 december 2001, efter att på alla åtalpunkter av en skrämd jury ha dömts skyldig, i samband med att domaren Joan Lenard skulle utmäta straffen, att han betraktade anklagelsen som en fabrikation på rent politisk grund:

"Åklagarsidan och FBI vet och visste från början vad som i verkligheten ägde rum före, under och efter den 24 februari 1996. - - - De vet att det aldrig fanns någon konspiration för att skjuta ner dessa plan, än mindre att göra det över internationellt vatten. - - - Ärade domare, jag har hela tiden sagt, och jag upprepar det nu, att jag djupt beklagar förluster av dessa fyra liv och jag förstår familjernas lidande. Jag beklagar också förlusten av tusentals liv, förluster som orsakats av den oavbrutna aggression som mitt folk utsatts för i mer än 40 år. Dessa döda har också namn och ansikten, även om deras namn och bilder på dem inte har visats i denna rättssal. - - - Vår ärade domare sa idag att detta land förändrade sin 'uppfattning om fara' efter den 11 september; olyckligtvis tvingades Kuba att förändra sin uppfattning om fara den 1 januari 1959, och detta är det som en del människor verkar ha svårt att förstå."

Gerardo Hernández, liksom de fyra andra, hade redan i juni 2001 av juryn förklarats vara skyldiga. Fastställandet av straffsatserna skulle ske i september. Efter juryns utslag kastades de fem på nytt i isolering. Avsikten tycks ha varit att bryta ner dem inför den avslutande omgången.

Deras förmåga att, trots den vidriga behandling de redan utsatts för i det federala häktet i Miami, stå för Kubas rätt och det egna handlandet irriterade mycket den

konspirerande treenigheten: den i Miami mediedominerande exilkubanska extremhögern, FBI och åklagarsidan. Isoleringen skulle försvåra de fems förberedelser av de egna anförandena inför rätten, var det väl tänkt. Deras gemensamma skriftliga offentliga budskap den 20 juni, riktat till USA:s folk, hade tydligt visat deras fasta beslutsamhet att stå fast vid sin sak och vid sanning och rätt. Först den 13 augusti avbröts isoleringen, efter frenetiska protester från deras nordamerikanska försvarsadvokater.

På grund av angreppen 11 september kom fastställandet av straffen för de terrorismbekämpande kubanerna att uppskjutas till sent i december. Det visade sig att inte heller nu hade försöken att psykiskt och moraliskt bryta ner de fem rönt framgång.

Saklig och med stort lugn tillbakavisade de den demoniserande propagandan och om åklagarsidan och rätten i Miami hade hoppats att åtminstone någon av dem skulle komma med vädjanden, så fick de se den förhoppningen förflyktigas. De fems försvarstal betraktas på Kuba idag som lysande litterära försvar av Kubas rätt till självständighet. Den kubanska nationalförsamlingen tilldelade dem den 29 december 2001 hedertiteln Republiken Kubas Hjärte och året 2002 blev på Kuba uppkallat till "De av imperiet fängslade hjältarnas år".

De straff som den federala domaren Ms Joan Lenard utmätte blev:

För Gerardo Hernández: två gånger livstid plus 15 år.

För Ramón Labañino: livstid plus 18 år.

För Antonio Guerrero: livstid plus 10 år.

För Fernando González: 19 år.

För René González: 15 år.

Det enda lagbrott som de fem dömda vidgått handlar om att de inte i USA formellt registrerat sig som agenter och att deras identitetshandlingar anpassats till deras särskilda, och farliga, uppdrag. Om de inte skyddat sin identitet hade deras arbete omöjliggjorts. Och enligt lagen i USA ska man faktiskt inte straffas överhuvudtaget för förseelser av detta slag om det kan visas att syftet var hindra grova brott. Med andra ord skulle de fems antiterroristiska verksamhet aldrig kunna läggas dem till last och de skulle aldrig ha ställts inför rätta.

Men de blev ställda inför rätta. Efter en rättegång där åklagare, högerpress, lokala TV-stationer, FBI-folk och organisationer bestående av förespråkare för terrorism mot Kuba samspelade och såg till att processen ändade i ett ohämmat justitiemord. De fem åtalade nekades rätten att framlägga relevant bevisning utgående från den terroristiska aktiviteten mot Kuba. Aggressiviteten kring rättegången var så kännbar att jurymedlemmar förklarade att de kände rädsla inför konsekvenserna av en eventuellt frikännande dom.

Försvaret begärde upprepade gånger att rättegången skulle flyttas till annan plats. Men domstolen saknade uppenbarligen förståelse för det olämpliga i att hålla rättegången i ett Miami, varifrån nyligen en Grammygala för latinsk musik och med kubansk medverkan hade tvingats flytta till Los Angeles på grund av de allvarliga hot som riktades mot galan.

Miami är en stad där varje uttryckt åsikt som inte tilltalar de extrema fienderna till den kubanska revolutionen kan resultera i våldsamma "tillrättavisningar". Miami är en stad där sympatisörer och bidragsgivare till terrorismen mot Kuba har ett stort och påtagligt inflytande.

Försvarets strävan har sedan domarna föll också varit att få till stånd en ny rättegång. För att försvåra de dömdas och deras advokaters arbete kastades de fem, placerade i fem olika federala fängelser, på nytt i isolering i februari 2003. Deras kontakt med omvärlden skars av. "Säkerhetsskäl" angavs som motivering, och isoleringen skulle vara ett år med möjlighet till förlängning. Anhöriga och advokater förvägrades rätt att besöka dem. Advokaten Leonard Weinglass lyckades utverka undantag i två fall. Hans besök hos Gerardo Hernández och Antonio Guerrero avslöjade de tortyrliknande förhållandena.

I april hävdades isoleringen. Några ”säkerhetsskäl” hade naturligtvis aldrig funnits. Däremot politiska förhållningsorder. Redan i september 2001 förklarade presidentrådgivaren Condoleezza Rice i ett meddelande till David Rivera, republikan från Miami, att åtgärderna mot de fem kubanerna speglade Vita Husets intentioner. Trakasserierna mot anhöriga som sökt visum för besök, och nekats möjligheten att träffa sina män och fäder, har också varit uttryck för en politiskt grundad policy av fientlighet.

I april 2003 lämnade advokaterna in ansökan om ny rättegång till appellationsdomstolen i Atlanta. Den 10 mars 2004 hölls en första muntlig förhandling inför tre domare. Platsen var Miami, men denna gång uppträdde inte åklagarsidan med samma arrogans som tidigare, enligt advokaternas uppgifter. Domarna uppehöll sig huvudsakligen vid frågan om hur Gerardo Hernández kunde betraktas som skyldig till mord, om han överhuvudtaget hade något med nedskjutningen av planen att göra och om nedskjutningen i någon mening kunde betraktas som ett mord. Också frågan om rättegångens lokalisering ur rättssäkerhetssynpunkt berördes.

Avgörandet om en ny rättegång kommer till stånd kan dröja flera månader. Och advokaterna vågar inte sia om utsikterna. Att sprida kännedom om det politiska justitiemordet och behandlingen av de fem kubanerna är en uppgift för den antiimperialistiska rörelsen världen över. I USA har en helsidesannons som beskriver fallet publicerats i New York Times. Annonsen, som kostade 50 000 dollar, finansierades genom insamlade medel från människor i många länder. 10 000 dollar kom från utlandskubaner i Miami, vilket visar att också där finns många som inte ställer upp på den extrema högerens aggressiva politik. En av initiativtagarna till annonsen var Noam Chomsky. I samband med ett besök i Havanna i oktober 2003 kommenterade han fallet:

”Fallet med de fem kubanerna är en sådan stor skandal att det känns svårt att ens prata om det! Kuba försåg FBI med information om terroristverksamhet som ägde rum i USA och var baserad i USA, och som var helt kriminell. Men istället för att arrestera terroristerna, arresterade FBI de fem kubanerna som hade skaffat fram informationen om terroristerna. Det är så absurt att det är svårt att finna ord för det. De straffade de fem mycket hårt, en del av detta har knappt dokumenterats. Det går inte att läsa i medier om fallet. En av anledningarna till att det har fått fortgå är att nästan ingen känner till fallet. Det förekom några omnämnanden i medierna, men allt som sades var att de fem kubanerna informerade Kuba om att ett obeväpnat flygplan skulle flyga över Havana. Knappt mer än denna enda nyhet publicerades. Alla fakta i fallet är inte hemligstämplade, men knappt någon känner till dem”
(Noam Chomsky intervjuad av Bernie Dwyer, Radio Habana, 28 oktober 2003)

Tomas Widén